

PROCHÁZKY PRAHOU FILMOVOU

Kam
na výlet?

Radek Laudin

FRAGMENT

Procházky Prahou filmovou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Radek Laudin

Procházky Prahou filmovou – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

PROCHÁZKY PRAHOU FILMOVOU

Radek Laudin

**PROCHÁZKY
PRAHOU
FILMOVOU**

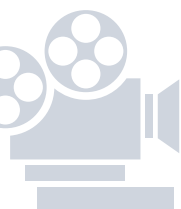
Kam na výlet?

FRAGMENT

RADEK LAUDIN (1969) – narodil se a vyrůstal v Opatově a Třebíči na Vysočině. Nyní žije s rodinou v Jihlavě. Od roku 2001 pracuje jako redaktor v příloze MF DNES Vysočina. O českou kinematografii se amatérsky zajímá od dětství.

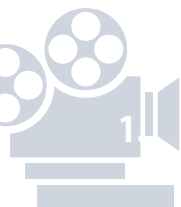

OBSAH

1. Obecná škola.....	7	19. Muzeum Milana Wolfa.....	81
2. Kolja.....	11	20. Barrandov studio.....	86
3. Arabela.....	15	21. Pelíšky.....	91
4. Pan Tau se vrací.....	19	22. Pupendo.....	95
5. Saturnin.....	23	23. Což takhle dát si špenát.....	100
6. Jak utopit Dr. Mráčka.....	27	24. Škoda lásky.....	106
7. S tebou mě baví svět.....	31	25. Ordinance v růžové zahradě.....	109
8. Ženy v pokušení.....	35	26. Jako jed.....	113
9. Jak vytrhnout velrybě stoličku.....	39	27. Věž Zdeňka Podskalského.....	119
10. Létající Čestmír.....	43	28. Zbraslav Jiřiny Štěpničkové a Saši Rašilova.....	123
11. Rozpuštěný a vypuštěný.....	46	29. Vila Lídy Baarové.....	127
12. Čtvrtá hvězda.....	49	30. Vila Vlasty Buriana.....	131
13. Ulice.....	53	31. Vila Jana Wericha.....	135
14. Záhada hlavolamu.....	57	32. Kde bydlel Jaroslav Marvan, František Filipovský a Jaroslav Vojta.....	139
15. Kamarádi.....	61		
16. Adéla ještě nevečeřela.....	66		
17. Amadeus.....	71		
18. Muzeum Karla Zemana.....	76		

OBECNÁ ŠKOLA

Ulice Elektrárenská a Nad Vršovskou horou

Ta návštěva v březnu roku 2018 nebyla moc příjemná. Areál dřevěných školních tříd na Bohdalcí, kde Jan Svěrák točil Obecnou školou a jeho tatínek tam chodil jako žák, působil velmi zpustle.

Přesto byla stále k poznání místa, kde před kamerou vytvořili známé scény Jan Tříska či Rudolf Hrušínský. Třeba ta, v níž ředitel nachytal za rohem třídy kouřícího Rosenheima.

Na známé škole se silně podepsaly dva požáry z posledních let. Cedula u vchodu avizovala, že volně přístupný areál střeží psi.

Žádní tam však nebyli, jen spousta odpadků a důkazy o tom, že tam nacházejí provizorní přístřeší lidé bez domova.

Dřevěné přízemní pavilóny bývalé základní školy stojí na tomto místě od roku 1931. Ještě v roce 1998 se v jednom z nich vyučovalo. Jsou k nalezení tam, kde se potkávají ulice Elektrárenská a Nad Vršovskou horou.

V roce 2018 se mluvilo o tom, že dřevěné stavby známé z filmu směřují nevyhnutelně k demolicí.

Zde v Elektrárenské ulici byla filmová hospoda.

Režisér Jan Svěrák ale s dřevěnými objekty trochu „kouzlil“. Kromě toho, že natáčel ve skutečném areálu v Elektrárenské ulici, nechal ještě postavit přesnou kopii školy ve Slivenci. A to proto, aby se okolí třídy více podobalo stavu v době dětství jeho otce – Zdeňka Svěráka.

Podobné školní budovy ze dřeva se v Praze stavěly i za druhé světové války podle projektů věhlasných architektů, kteří tuto práci ale dělali anonymně. Byly jich desítky po celém městě. Do dneška jich vydrželo jen málo.

Zdeněk Svěrák, jenž svoje dětství promítl do synova filmu, měl spolužáka Bořivoje Pence, pozdějšího kolegu z Divadla Jára Cimrmana. I jeho skutečný život se vepsal do Obecné školy, v níž před kamerou zahrál na harmoniku. Ke své první harmonice přišel Penc v dětství – v hospodě v Elektrárenské ulici, když mu ji strýc vyhrál v kartách. Stejná hospoda je zachycena i ve filmu, kde si dárce harmoniky zahrál Rudolf Hrušínský mladší. Na jaře roku 2018 měla stažené rolety a nefungovala.

Naproti hospodě dodnes stojí „elektrárna“, kde pracoval tatínek hlavního hrdiny Obecné školy. Dnes je působištěm provozovatele přenosové soustavy, společnosti ČEPS. A rodina Svěrákova tehdy opravdu v Elektrárenské ulici bydlela. Jejich skutečný

Bydliště rodiny Součkových ve stejné ulici.

domov byl jen o pár metrů dál než ten filmový. Před kamerou vyjžděl Zdeněk Svěrák na kole bez blatníků z domu číslo šest v Elektrárenské ulici. Do práce to měl jen pár kroků, vlastně si ani kolo brát nemusel.

Hospodu složili před kamerou ze dvou různých míst. Zvenku je to záběr hospody v Elektrárenské ulici, ze stejného místa pochází i vnitřní záběr na hospodského u pípy. Vedle toho místnost, kde pánové hráli karty, pochází z holešovického hostince na adrese U Vody 1.

Malou roličku si v Obecné škole zahrála i skutečná maminka Zdeňka Svěráka. A to ve scéně na hřbitově, kde malý Eda čichá k páchnoucí vodě ve váze a v písku jsou srovnané malé brázdy od hrabiček. V tu chvíli můžete ve scéně vidět paní, která si u pumpky bere vodu a podívá se Edovým směrem. Takto ji režíroval její vnuk, Jan Svěrák. Prý se jí moc líbilo, jak ji ve filmu zahrála Libuše Šafránková.

Dokonce i vnitřek bytu se natáčel v domě, kde Svěrákovi kdysi opravdu bydleli. A to konkrétně v bytě jejich sousedky, která bydlela pod nimi. Měla totiž ještě nábytek z třicátých let, jako měli předtím i Svěrákovi. Režisér tam jen nechal přidat obrazy, které maloval jeho děda. A taky kuchyňské hodiny, jež dodnes uchovávají v rodině jako cennou památku.

Zdeňku Svěrákovi se v těchto scénách velmi dobře hrálo, protože se cítil jako doma v dětství. Původně váhal, jestli hrát svého vlastního otce. Nechtěl, aby film vypadal jako rodinný podnik. Také se mu zpočátku přičilo oholení kvůli otcovské roli. Nakonec však svolil.

Když mu bylo sedm let, musel pražský byt opustit a s rodinou se odstěhovali do Kopidlna. Tuto část života zachytil v novějším filmu **Po strništi bos**. Z pražského dětství rád vzpomíná třeba na Vánoce. „Táta mě pořád vodil na vršovický most pod Bohdalcem, kde se řadily nákladní vlaky do různých směrů. On měl s sebou sešit a do něj si pořád něco zakresloval. Potom jsem zjistil, že si kreslil vagóny, jak jsou konstruované, aby mi je mohl vyřezat z překližky. Měl ve špajzu dílničku, tam jsem nesměl, a v ní pro mě vlak k Vánocům tajně vyráběl. Lokomotivu opatřil elektromotorem, byla tak těžká, že jsem ji jako kluk sotva unesl. Ten vlak byl dokona-

lej! Dodnes ho mám na chalupě. Postavil k němu i koleje s výhybkami, zabralo to celou kuchyň. Takže se dal do provozu jen asi třikrát, protože když byla v kuchyni dráha, tak se tam nedalo bydlet,“ zavzpomínal Zdeněk Svěrák před lety v časopise Xantypa. Potěšilo ho, že jeho vnuci na chalupě vlak opravili a znovu natřeli.

Postavy z Obecné školy nejsou smyšlené. Charismatický učitel Igor Hnízdo se ve skutečnosti jmenoval Václav Mejstřík. Skutečná byla též jeho psychicky zlomená předchůdkyně, kterou hrála Daniela Kolářová.

Zdeněk Svěrák opravdu měl spolužáka Rosenheima. Ten byl rád, že se jeho dětství i příjmení dostalo na filmové plátno. Odmítal ale, že by byl takový grázl. Například inkoust hodil podle něj na tabuli někdo jiný – což Zdeněk Svěrák nepopřel. Zdeněk svému spolužákovi nasázel do scénáře lotroviny, které ve skutečnosti dělali i jiní spolužáci.

Z tohoto domu odjížděl otec v podání Zdeňka Svěráka na upraveném kole do práce.

Elektrárnskou ulici zná Zdeněk Svěrák od dětství.

Kde jsou další pražská místa, která se stala kulisou Obecné školy? Domov Bolka Polívky, jehož postava se ve filmu chystala na umření, se nachází na adrese Vrbická 23

v Praze-Kbelích. A domek, kde žila tramvajáková žena v podání Ireny Pavláskové, není ve skutečnosti v Elektrárnské ulici, nýbrž na adrese U Jezírka 8 v již zmíněném Slivenci. Tam stála dřevěná kopie školy.

Obecná škola

Rok uvedení:

1991

Režie:

Jan Svěrák

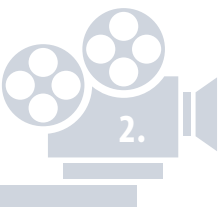
Hlavní role:

Zdeněk Svěrák,

Jan Tříska,

Libuše Šafránková

KOLJA

Věž v Lázeňské ulici 289/9

Kdyby se splnil původní záměr režiséra Jana Svěráka, tak část svého oscarového filmu Kolja točil ve věži s kulatými okny na Malostranském náměstí. Právě tam předtím desítky let bydlel jeho starší kolega Zdeněk Podskalský.

Jenže Kolja vznikl v polovině devadesátých let, krátce po smrti Podskalského. Jeho rodina nechtěla věž v této situaci filmařům poskytnout. Navíc partnerka režiséra Jiřina Jirásková nepřijala v Koljovi nabízenou roli sociální pracovnice Zubaté, kterou poté dostala Regina Rázlová.

A tak se celý štáb přesunul jen o pár desítek metrů dál vzdušnou čarou. Konkrétně

do jiné věže – v Lázeňské ulici číslo 9. Dobrý výhled na věž je třeba od japonského velvyslanectví, jež sídlí na blízkém Maltézském náměstí. Filmaři vytvořili ve věži byt Zdeňka Svěráka, jenž hrál muzikanta Františka Louku. Nepocházejí odtud však všechny domácí záběry s malým ruským chlapcem. Filmaři si udělali další „věž“ v ateliérech. Poté k sobě vše napasovali, aniž by si toho divák všiml.

Tento pohled na věž z oscarového filmu se nabízí od japonského velvyslanectví.

Pamětní deska v "policejní" Bartolomějské ulici připomíná rok 1945.

Postavili si v ateliéru i kulisy toho, co je ve filmu vidět za okny v Lázeňské ulici. Třeba i kostelní věž s hodinami, na níž si nastavovali čas, jak právě potřebovali. Například záběr, jak se Kolja dívá z okna, pochází ze skutečné věže, ne z její repliky. Ateliérovou stavbu využili tam, kde potřebovali mít prostornější byt, což jim rozměry stavby v Lázeňské ulici neumožňovaly.

Právě na malostranské věže a Pražský hrad se Zdeněk Svěrák rád dívá i ve skutečnosti, nejen ve filmu. A to když se vrací domů ze svých divadelních představení. Vždy se těší, až se před ním známé stavby objeví. Ten pohled ho prý neomrzí nikdy.

Oscarový Kolja se mu nedělal snadno. Všechno začalo tím, že psal scénář o muzikantovi, jehož vyhodili z filharmonie a on potom směl hrát jen na pohřbech. Pak do hry vstou-

pil filmový historik Pavel Taussig s příběhem o fingované svatbě a ruském chlapci, jenž žije s Loukou. Otcí a synovi Svěrákovým se toto téma zalíbilo. Starší z nich spojil ruskou linku příběhu s muzikantem, který zažívá špatné časy. Mimochodem, Taussig si nakonec ve filmu i zahrál, dostal malou roli starozitníka.

Po dokončení scénáře chtěl režisér nejprve obsadit do filmu Magdu Vášáryovou, nakonec ale roli dostala Libuše Šafránková. Nejen proto, že Vášáryová už se v devadesátých letech herectví nevěnovala. Svěrákovým se spolupráce s Šafránkovou vyplatila, výborně do příběhu zapadla.

Kolja se točil i na několika dalších pražských místech. Třeba v sídle policie v Bartolomějské ulici šli Louka s chlapcem na výslech k estébákům. Ve filmu lze zahlédnout i strašnické a motolské krematorium či straš-